

13.00.00
13.00.01
13.00.02
13.00.03
13.00.04
13.00.05

13.00.06
13.00.07
13.00.08
13.00.09
07.00.00
19.00.00

01.00.00
02.00.00
03.00.00
09.00.00
10.00.00
11.00.00

№4/2025

M AKTABGACHA VA AKTAB TA'LIMI

Pedagogik, psixometodologik va tabiiy fanlarga
ixtisoslashgan ilmiy jurnal

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Elektron nashr. 596 sahifa,
15-aprel, 2025-yil.

BOSH MUHARRIR:

Qirg'izboyev Abdug'affor Karimjonovich – Tarix fanlari doktori, professor

BOSH MUHARRIR O'RINBOSARI:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Pedagogika fanlari doktori, professor

TAHRIRIYAT KENGASHI A'ZOLARI

Ibragimov X.I. – pedagogika fanlari doktori, akademik

Shoumarov G'.B. – psixologiya fanlari doktori, akademik

Umarova H.O' – O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vaziri

Jamoldinova O.R. – pedagogika fanlari doktori, professor

Sharipov Sh.S. – pedagogika fanlari doktori, professor

Shermuhhammadov B.Sh. – pedagogika fanlari doktori, professor

Ma'murov B.B. – pedagogika fanlari doktori, professor

Madraximova F.R. – pedagogika fanlari doktori, professor

Kalonov M.B. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Nabiyev D.X. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Qo'ldoshev Q. M. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Ikramxanova F.I. – filologiya fanlari doktori, professor

Ismagilova F.S. – psixologiya fanlari doktori, professor (Rossiya)

Stoyuxina N.Yu. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Rossiya)

Magauova A.S. – pedagogika fanlari doktori, professor (Qozog'iston)

Rejep O'zyurek – psixologiya fanlari doktori, professor (Turkiya)

Wookyu Cha – Koreya milliy ta'lim universiteti rektori (Koreya)

Polonnikov A.A. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Belarus)

Baybayeva M.X. – pedagogika fanlari doktori, professor

Muxsiyeva A.T. – pedagogika fanlari doktori, professor

Aliyev B. – falsafa fanlari doktori, professor

G'afurov D. O. – falsafa fanlari doktori (Phd)

Somurodov R.T. – iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent

Mirzayeva F.O. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Jalilova S.X. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent

Bafayev M.M. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Usmonova D.I. – Samarqand iqtisodiyot va servis institute dotsenti

Saifnazarov I. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa fanlari doktori, professor

Nematov Sh.E. – pedagogika fanlari nomzodi (PhD)

Tillashayxova X.A. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent

Yuldasheva F.I. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Yuldasheva D.B. – filologiya fanlari bo'yicha falsafa (PhD) doktori, dotsent

Tangriyev A. T. – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti kafedra professori

Ashurov R. R. – psixologiya fanlari bo'icha falsafa doktori (PhD)

Panjjiyev M. A. – Qashqadaryo viloyati Maktabgacha va maktab ta'limi boshqarmasi boshlig'ining birinchi o'rinbosari

Xudayberganov N. A. – Xorazm Ma'mun akademiyasi Tabiiy fanlar bo'limining katta ilmiy xodimi, biologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Muassis: "Tadbirkor va ishbilarmon" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, Toshkent davlat texnika universiteti, G. V. Plexanov nomidagi Rossiya iqtisodiyot universiteti Toshkent temir yo'l muhandislari instituti.

EDITOR-IN-CHIEF:

Qirg'izboyev Abdug'affor Karimjonovich – Doctor of Historical Sciences, Professor

DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

EDITORIAL BOARD MEMBERS:

Ibragimov X.I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Academician

Shoumarov G'. B. – Doctor of Psychological Sciences, Academician

Umarova H.O'. – Minister of Preschool and School Education of the Republic of Uzbekistan

Jamoldinova O.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Sharipov Sh.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Shermuhhammadov B.Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Ma'murov B.B. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Madraximova F.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Kalonov M.B. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Nabiyev D.X. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Koldoshev K. M. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Ikramxanova F.I. – Doctor of Philological Sciences, Professor

Ismagilova F.S. – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Russia)

Stoyuxina N.Yu. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Russia)

Magauova A.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Kazakhstan)

Rejep O'zyurek – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Turkey)

Woogyu Cha – President of the National University of Education, Korea (South Korea)

Polonnikov A.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Belarus)

Baybayeva M.X. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Muxsiyeva A.T. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Aliyev B. – Doctor of philosophy, professor

Gafurov D. O. – Doctor of Philosophy (PhD)

Shomurodov R.T. – Candidate of Economic Sciences (PhD), Associate Professor

Mirzayeva F.O. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor

Jalilova S.X. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Bafayev M.M. – Doctor of Philosophy in Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Usmonova D.I. – Associate Professor, Samarkand Institute of Economics and Service

Saifnazarov I. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences, Professor

Nematov Sh.E. – Candidate of Pedagogical Sciences (PhD)

Tillashayxova X.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva F.I. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva D.B. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor

Tangriyev A.T. – is a professor of Tashkent State University of Economics

Ashurov R. R. – doctor of philosophy (PhD) in psychology

Panjiyev M. A. – First Deputy Head of the Department of Preschool and School Education of the Kashkadarya Region

Khudaiberganov N. A. – Senior Researcher of the Department of Natural Sciences of the Khorezm Mamun Academy, Doctor of Philosophy (PhD) in Biological Sciences

“Maktabgacha va maktab ta’limi” jurnali Oliy attestatsiya komissiyasining 26-08-2024 yildagi №11-05-4381/01-Kengash tavsiyasiga ko’ra, pedagogika fanlari bo’yicha falsafa doktori (PhD) va fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning tadqiqot ishlari yuzasidan dissertatsiyalarining asosiy ilmiy natijalarini chop etish uchun tavsiya etilgan milliy ilmiy nashrlar ro’yxatiga kiritilgan.

Asos: OAK Pedagogik texnologiyalar va psixologik tadqiqotlar bo’yicha ekspert kengashi tavsiyasi (29-10-2024-y.; №10); OAK Tartib-qoida komissiyasi qarori (30-10-2024-y., №10/24); OAK Rayosatining qarori (31-10-2024-y., №363/5).

“Maktabgacha va maktab ta’limi”
jurnali

26.06.2023-yildan

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti
Administratsiyasi huzuridagi Axborot
va ommaviy kommunikatsiyalar
agentligi tomonidan №C-5669245
reyestr raqami tartibi bo'yicha
ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №095310

MUNDARIJA

XXI asr tibbiyot atamashunosligi va unga ta'rif.....	12
Achilov Muzaffar Norquliyevich	
“4K” modeliga asoslangan ta’limda interaktiv metodlar va texnologiyalardan foydalanish usullari	15
Boltayeva Hulkar Mardonqul qizi	
Oliy ta’lim muassasalari kafedrası faoliyati samaradorligini oshirishda pedagogik risklarni boshqarish mexanizmi.....	18
Djalalov Baxromjan Begmurzayevich	
Kichik maktab yoshidagi o’quvchilarda liderlik sifatlarini shakllantirishning pedagogik aspektlari.....	24
Djumayeva Dildora Isroilovna	
Urma zarbli cholg’ular turlari va ularda ijro etish usullari	27
Egamkulov Oybek Altmishevich	
Umuminsoniy va diniy qadriyatlarni yoshlarimiz ongiga singdirishda dialektikaning roli	31
Ergasheva Guzal Maxkambayevna	
Bo’lg’usi tarbiyachilarda ijtimoiy intellektni shakllantirish zamon talabi.....	34
Ermatova Gulnoz Pirimovna	
Boshlang’ich ta’lim tarbiya fanida o’yin texnologilardan foydalanish metodikasi	37
Farsaxonova Dilafruz Rizaxonovna	
Boshlang’ich sinf o’quvchilarining kreativ qobiliyatlarini rivojlantirish jarayonining yo’nalishlari va usullari ...	41
Kulboyeva Dilnoza Abdug’ofurovna	
Kurash sport turiga qiziquvchi ayollarning motivatsiya va o’z-o’zini anglash darajasi	44
Mamaraimova Ra’no Usmanovna	
The Teaching of Oral Production in the FFL Classroom: Linguistic and Psychological Difficulties	48
Narzulloeva Dilfuza Bahriddin qizi	
Maktabgacha katta yoshdagi bolalarning ijodiy qobiliyatlarini teatrlashtirilgan faoliyat asosida rivojlantirish	54
Nurmatova Iroda Toxtasinovna	
Maktabgacha ta’lim yo’nalishi talabalarida kasbiy kompetentlikni shakllantirishda pedagogik amaliyotning o’rni	56
Shamiyeva Manzura Fayzullayevna	
Globallashuv jarayonida o’quvchilarning aksiologik kompetensiyalarini shakllantirish.....	59
Siddikov Baxtiyor Saidkulovich	
4-sinf o’quvchilariga maqollar ma’nosini tushuntirish usullari	63
Suvonova Shohida Murodullo qizi	
Kasbiy rivojlanish soatlarining pedagogik va psixologik asoslari.....	69
Temirova Rushana Ravshan qizi	
Maktabgacha yoshdagi bolalarda ijtimoiy-hissiy ko’nikmalarni shakllantirish mazmuni	73
Teshabayeva Zamira Sobirovna, Abdulatipova Mehribon Qahramon qizi	
Boshlang’ich sinf tabiiy fan darslarida STEAM yondashuvi va xalqaro baholash dasturlari.....	76
Usmonova Zulfiya Ilxomovna	
Bo’lajak o’qituvchilarda konfliktologik kompetentlikning shaxs sifatlariga aloqadorligi	79
Muxammadiyeva Xadicha Karomatovna	
Русская документальная проза как отражение прошлого и настоящего общества	82
Дустова Ирода Шукрулло кизи	
Размышления о возникновении человеческих эмоций	86
Умарова Навбахор Шокировна, Зарипова Нигинабону Фахритдиновна	
Проблемы регулирования терминов в языкознании.....	89
Курбанова Гузаль Абдурахимовна	

Педагогические основы формирования интереса дошкольников к изучению иностранного языка в игровой среде.....	93
Курбанова Назира Низомиддиновна	
Mexanika fanining rivojlanish tarixi.....	97
Esanov Nuriddin Qurbonovich	
Эффективность использования личностно-ориентированной технологии обучения в учебном процессе.....	100
Намозова Манзура Муродовна	
O'spirinlik davridagi depressiv holatlarni psixodiagnostika va psixokorreksiya qilish usullari	104
Bannayev Maxamadin Sotvoldiyevich	
Talabalarda axborot madaniyatini shakllantirish metodikasi.....	109
Radjabova Gulnoza Bahromovna	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining madaniy xilma-xillikni inobatga olgan holda ta'lim jarayonini tashkil etish usullari	113
Saffarova Mohidil Axmadovna	
Adabiy til va shevalar o'rtasidagi leksik tafovutlar: kelib chiqish sabablari va rivojlanish xususiyatlari	116
Qurbonova Asal O'tkirovna	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarini CALP yondashuvi asosida o'qish savodxonligini oshirish	119
Ahmadjonova Mushtariy Bahodirjon qizi	
Kreativ qobiliyatlarni rivojlantirishda bo'lajak mutaxassisning kasbiy kompetentligi	121
Artikova Nodira Shavkat qizi	
Yusuf Xos Hojibning axloqiy qarashlarini shakllanishining tarixiy-ijtimoiy omillari	125
Berdaliyeva S. D.	
Bo'lajak o'qituvchilarning kasbiy madaniyatini shakllantirish prinsiplari.....	128
Ibragimova Shaxnoza Tulqinovna	
Boshlang'ich sinflarga matematika o'qitish jarayonida ko'rgazmali qurollardan foydalanib dars samaradorligini oshirish	132
Mardonov Eshim Muratovich, Xushvaqtoy Ali Ashurovich, Narzullayeva Muxlisa Rustam qizi	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining kasbiy-ijodiy faoliyatini takomillashtirish	135
Misirova Nodira Tovbayevna, Ergasheva Madina Qahramon qizi	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida 6-7-yoshli bolalarni maktabga tayyorgarlik monitoringini tashkil etish	139
Ortiqova Gulhayo Erkinboy qizi	
-ayotgan bo'lsa shaklining lisoniy xususiyati va uning o'zgarishi.....	142
Safarov Firuz Sulaymonovich	
Sharq mutafakkirlarining pedagogik ta'limotlari va qarashlarida tarbiyaning ma'naviy, axloqiy negizlari	145
Xalilov Farhod Furqat o'g'li, Ibodullayeva Dildora Shukrulla qizi	
Anvar Obidjon ijodining tadrijiy takomiliga doir mulohazalar	148
Mamatalimov Zafar Mamaraimovich	
Patologik fiziologiya fanini o'qitishda it texnologiyalarining o'rni.....	152
Abdirashidova Gulnoza Ablakulovna, Mavlyanova Umida Nematovna, Sobirova Ra'no Tulqin qizi	
Bo'lajak o'qituvchilarning kognitiv kompetentligini rivojlantirishda motivatsion yondashuvning o'ziga xos jihatlari.....	156
Abdumanopov Muhammadsodiq Muhammadyusuf o'g'li	
The Role of Mass Media as a Tool in Teaching English Vocabulary to Young Learners	159
Dadaxonova Dilnavoz Zafarjon kizi	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlari ta'lim va tarbiya jarayonlarida bolalarning refleksiv faoliyatini rivojlantirish.....	164
Dilorom Xomidova	
Boshlang'ich sinf o'quvchilari tarbiyasida ota-onalar bilan hamkorlikni tashkil etish metodikasi	169
Fayziyeva Madinabonu Sohijon qizi	
O'zbek yosh oilalarida nikohning dastlabki yillarida oilaviy nizolarning ijtimoiy-psixologik xususiyatlari	173
Hakimova Nargiza Djavlievna	

Tarbiyalanuvchilarni nutq madaniyatiga o'rgatishda tarbiyachi nutqi va unga qo'yiladigan talablar	176
<i>Kazieva Turg'unoy Tursunboevna, Abdullayeva Kamola Erkin qizi</i>	
Ikki tilli o'quv lug'atlari tuzishning lingvodidaktik asoslari (ingliz va o'zbek tillari negizida yaratilgan ikki tilli lug'atlar misolida)	179
<i>Oqboyeva Zulfiya Bobonazarovna</i>	
Boshlang'ich sinf texnologiya darslarida kasbiy kompetensiyalarni shakllantirish metodikasi	183
<i>Saidova Mohinur Jonpo'latovna, Bo'ronova Nigora Umar qizi</i>	
Modern Opportunities for the Integration of Technologies Into the Media and their Role in Improving the Efficiency of the Media.....	187
<i>Salim Doniyorov</i>	
Chizma geometriya va muhandislik grafikasi darslarida talabalarning mustaqil ta'lim olish ko'nikmasini rivojlantirishda axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanish	192
<i>Sheraliyev Sanjarbek Karimberdiyevich</i>	
Теории и модели выбора брачного партнера	197
<i>Абдумуталова Мадина Абдумалик кизи</i>	
Maktabgacha ta'lim muassalarida outsorsingdan foydalanish masalalari	203
<i>Kasimova Gulyar Axmatovna</i>	
Arxitektura fanlarini o'qitishning o'ziga xos xususiyatlari	209
<i>Astanov Tolib Muxtarovich</i>	
Talabalarda tadqiqotchilik qobiliyatlari	212
<i>Saidakbarova Nigora</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkiloti va ota-onalar hamkorligini rivojlantirishning ilmiy-nazariy asoslari	216
<i>Tuxliyev Muslim Sherzod o'g'li</i>	
Искусственный интеллект в смешанном обучении	220
<i>Хикматов Нодир Назимджанович</i>	
The Literary Translation in English and its Linguistic Issues	224
<i>Ravshanova Ziyoda Qahramon qizi, Egamberdiyev Javlonbek Saynabi o'g'li</i>	
Boshlang'ich ta'limda o'quvchilarning bilim darajasini oshirishda ilg'or xalqaro pedagogik tajribalarni integratsiyalash: zamonaviy yondashuvlar, metodologiyalar va samaradorlik tahlili	229
<i>G'afurov Mirzo Ulug'bek Majidovich</i>	
Leksikologiya va uning nazariy asoslari	232
<i>G'anibayeva Bayyan Sharipbay qizi</i>	
Olimpiya ta'limini shaxsga yo'naltirilgan yondashuv asosida tashkil etish.....	236
<i>Qodirov Jurabek Mamatsimonovich</i>	
Turizmga ta'limni samarali tashkil etishning pedagogik shartlari.....	239
<i>Normurodova Zebo Eshmaxmatovna</i>	
Autizmning kelib chiqish sabablari va Rett sindromi.....	243
<i>Xakimova Zulhumor Xakimovna</i>	
Talabalarda akmeologik pozitsiyani rivojlantirishning dolzarb masalalari	246
<i>Xaitov Abdukosim Abdulakim o'g'li</i>	
Tibbiy ta'lim talabalarini ommaviy sport sog'lomlashtirish jarayoniga tayyorlashda tabaqalashtirilgan jismoniy ta'lim texnologiyasi va shart-sharoitlari.....	250
<i>Arabboyev Hurshid</i>	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining metodik tayyorgarligini takomillashtirishda raqamli texnologiyalardan foydalanish samaradorligi.....	255
<i>Eshonqulova Kamola Ibrohimovna</i>	
Virusli infeksiyalar zamonaviy diagnostikasi va davolash usullarining biologik asoslari.....	259
<i>Kaxorova Karomatxon Sovronbayevna</i>	
Maktabgacha ta'lim yoshidagi bolalar tafakkuri, mantiqiy fikrlarini rivojlantirishda pedagogik o'yinlarning ahamiyati	262
<i>Mutalova Dilnoza Abdurashidovna</i>	

Buyuk ajdodlarimiz merosini o'rganish orqali bo'lajak o'qituvchilarni pedagogik kasbga ijodiy munosabatini tarbiyalash	265
<i>Nishonova Shohista Boymatovna</i>	
Pedagogik jamoani rivojlantirish va motivatsiyalashning zamonaviy strategiyalari	268
<i>Pardayeva Yulduz Muradullayevna</i>	
15-16 yoshli voleybolchi qizlarning jismoniy rivojlanishining yoshga bog'liq xususiyatlari	272
<i>Po'latova Shahnoza Ikrom qizi</i>	
Umumta'lim maktablarida informatika fanini o'qitishda sun'iy intellektdan foydalanishning pedagogik imkoniyatlari	276
<i>Raxmonov Baxtiyor Azzamovich</i>	
Ingliz tili darslarida sun'iy intellekt texnologiyalarining o'quvchilarning til ko'nikmalariga ta'siri	279
<i>Shoisayeva Dilxumora Shojalil qizi</i>	
Abu Ali ibn Sinoning matematika fanida qoldirgan merosi	283
<i>Toshboyeva Nargiza Yo'ldashevna, Tursunova Nigora Ulug'bek qizi</i>	
Aksiologik madaniyatni rivojlantirishning pedagogik ahamiyati	286
<i>Yo'ldoshev Farhodjon Baxtiyor o'g'li</i>	
Научные основы формирования навыков сотрудничества у детей дошкольного возраста посредством квест-игр	290
<i>Джамилова Наргиза Нуритдиновна, Мухаммадиева Фарангиз</i>	
Теоретические основы формирования международной компетенции обучающихся	294
<i>Миркомилова Шахзода Асрор кизи</i>	
Boshlang'ich sinflar matematika darslarida kombinatorikaga oid masalalar	300
<i>Roziqova Farizoda Ruyiddin qizi, Berdiyev Bahodir Ravshanovich</i>	
pedagogik kompetentlikning ilmiy-nazariy asoslari	305
<i>Eshbekova Dilnoza Ibraimovna</i>	
Murakkab sintaktik qurilmalar va ularning matndagi paradigmatic o'rni	308
<i>Turdiyeva Nilufar Anvarovna</i>	
Bo'lajak tarbiyachilarning kommunikativ qobiliyatlarini rivojlantirish	311
<i>Panjiyeva Shahlo Zulfikar qizi</i>	
Kichik maktab yoshidagi zaif eshituvchi o'quvchilarning dialogik nutqining xususiyatlari	314
<i>Qodirova Mahzuna Shamshidin qizi</i>	
Chizma geometriya va muhandislik grafikasi fanidan talabalar mustaqil o'rganish jarayoni	320
<i>Sheraliyev Sanjarbek Karimberdiyevich</i>	
A System of Exercises Aimed at Developing Linguocognitive Competence in Future Psychologists	324
<i>Allamuratov Gafur Ashurovich</i>	
Boshlang'ich 4-sinf o'quvchilarini sinfdan tashqari mashg'ulotlarda jismoniy qobiliyatlarini shakllantirish va rivojlantirish omillari – natijalar misolida	327
<i>Asqarov Ahliddin Alisher o'g'li</i>	
Nutqi to'liq rivojlanmagan bolalarning monologik nutqini o'rganishning ilmiy asoslari	332
<i>Egamberdiyeva Shahnoza Akbar qizi</i>	
Tog'ay Murod asarlarida umuminsoniy va milliy qadriyatlar talqini	335
<i>G'aybullayev Boburmirzo</i>	
Maktabgacha yoshdagi nutq nuqsoniga ega bolalar bilan korreksion ish tamoyillari	338
<i>Ikramova Dilafuz Furqat qizi</i>	
Rahbarlik personaliga kadrlar tayyorlab berishning psixologik omillari	341
<i>Karimjanova Yoqutxon Urinbaevna</i>	
Integration of Modern Technologies in Teaching English	344
<i>Dautova Makhbuba Normamatovna</i>	
Effective Teaching Methods for Enhancing Topic Vocabulary Acquisition in School Learners	347
<i>Absamadova Munira Isroilovna</i>	

Maktabgacha ta'lim yoshidagi bolalar tafakkuri, mantiqiy fikrlarini rivojlantirishda pedagogik o'yinlarning ahamiyati	352
Mutalova Dilnoza Abdurashidovna	
Bo'lajak harbiy ta'lim o'qituvchilarini o'qitishda ta'lim texnologiyalarini qo'llashning nazariy asoslari.....	355
Xolmonov Mansur Narzulloyevich	
Imperativ algoritmik tafakkurni rivojlantirishning kognitiv xususiyatlari	358
Xushvaqto'v Umar Norqobilovich	
Perefrazalarni o'rganish jarayonidagi ilmiy yondashuvlar va ularning xususiyatlari	363
Yuldasheva Dilnoza Bekmurodovna	
Интеграция русского языка в экономическое образование: значение и перспективы	366
Адилова Солиа Адиловна, Нуридинов Бехруз Акбар угли	
Ta'lim jarayonida interfaol ta'lim texnologiyalaridan foydalanish	369
Abdullayeva Zilola Baxtiyor qizi	
Hikoya matni ustida ishlashda PIRLS topshiriqlaridan foydalanish	372
Bayzakova Malika Abdukayumovna	
Fanlararo aloqadorlik asosida maktab fizika kursini o'qitish jarayoni	376
Boyutrayeva Gulbahor Kamoliddin qizi	
Janubiy Koreya ta'lim tizimidagi yutuqlarini o'rganish va ularning yutuqli tajribalarini O'zbekistonda tatbiq qilish.....	380
Nosirova Shaxrizoda Akram qizi	
Sharq allomalarining qarashlarida bo'lajak o'qituvchilarni ma'naviy-estetik rivojlantirish masalalari.....	384
Otaboboyeva Umida Ilhomovna	
Developing English Writing Skills Through Technology and Self-Regulation in Differentiated Instruction in Uzbekistan	388
Selimova Gulsana	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarini estetik tarbiyalashning mavjud holati	393
Temirova Matluba Karim qizi	
Ona tili fanini o'qitishda shaxsga yo'naltirilgan ta'lim jarayonlarini loyihalashtirish.....	397
Taylakova Dilnoza Norbekovna	
badiiy diskurs va badiiy matn dixotomiyasi.....	400
Ubaydullayeva Dilafruz Fazliddinovna	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining bilim olishida fonetik mashqlarning o'rni	403
Zokirov Javohir G'aybullo o'g'li	
Методологические подходы к развитию творческого интеллекта у студентов педагогических специальностей	407
Анварова Хуснора Давронбек кизи	
Международный опыт подготовки педагогических кадров	410
Исманова Гульнора Гафуровна	
Yo'lovchi transport vositalari haydovchilarining professional yutuqlarida shaxsiy fazilatlarining ta'siri.....	416
Bazarov Naufal Kaxramonovich	
Boshlang'ich ta'limda badiiy asarlarni o'rgatishning o'ziga xos xususiyatlari	419
Abdullayeva Feruza Nurillayevna	
The Importance of Book Trailer Technology in the Educational Process	422
K. A. Mamatkulova, Munisa Khodjayeva	
Maktabgacha yoshdagi bolalarda badiiy-estetik tarbiyani rivojlantirishning pedagogik tajriba-sinov ishlarini tashkil etish.....	425
Umarova Gulshod Abdujabbarovna	
Kulolchilik san'atining bosqichlari va bezak uslublarining zamonaviy rivoji	431
Mannonova Maftuna Shukrillo qizi	
Yoshlarda faol fuqarolikni shakllantirishning tuzilmaviy-protsessual modeli.....	434
Xabibulla Muratov Abduqodirovich	

Yoshlarda faol fuqarolikni shakllantirishning tuzilmaviy-protsessual modeli	434
<i>Xabibulla Muratov Abduqodirovich</i>	
Jismoniy tarbiya o'qituvchilarining pedagogik mahoratini takomillashtirish omillari	440
<i>Abdumannotov Abdumajid Matayevich</i>	
O'qituvchilarda innovatsion faoliyatni rivojlantirish uchun yangi motivatsion yondashuvlar	443
<i>Egamberdiyev Farxod Botirovich</i>	
Bolalarda xotira va diqqatni rivojlantirish	447
<i>Fayziyeva Nodira Sobirovna, Turobova Munira Tolibjon qizi</i>	
Kichik maktab yoshidagi bolalarda qo'rquv holatining psixologik xususiyatlari	451
<i>Gaziyeva Nigora Shamsiddinovna, Gazibekova Gulvza Ergashevna</i>	
O'zbekistonning janubiy tumanlarida o'suvchi sholi parazit nematodalar mavzusida talabalarning tadqiqotchilik kompetensiyasini rivojlantirish	455
<i>Haydarova Pardaxol Boboqulovna</i>	
Boshlang'ich sinf o'qish savodxonligi darslarida PIRLS topshiriqlarining ahamiyati	459
<i>Jo'rayeva Nargiza O'ktamovna, Toshpo'latova Ruxshona Alisher qizi</i>	
Talabalarda fonetik ko'nikmalarni shakllantirishning didaktik ta'minotini takomillashtirish (nemis tili misolida)	462
<i>Kiyamova Maxbuba Sultanovna</i>	
Loyiha faoliyati talabalarning kognitiv faolligini oshirish vositasi sifatida	466
<i>Otebergenov Jetkerbay Sakbergenovich</i>	
Bolaning axloqiy intellektini shakllantirishda otaning roli	470
<i>Qayimova Maftuna Tursunovna</i>	
Boshlang'ich sinf ona tili darslarida lingvistik mashqlarning o'rni va ahamiyati	474
<i>Shodiyeva Mehribon Amin qizi</i>	
Boshlang'ich sinflarda matematika o'qitishda mental arifmetikaning o'rni	477
<i>Sulaymonova Nigora Olimjon qizi</i>	
Yuguruvchilarning yillik tayyorgarlik jarayonlarini tashkil etishning pedagogik asoslari	481
<i>Tagayev R. M.</i>	
Boshlang'ich sinflarda mantiqiy masalalarni o'rgatishdagi yangi yondashuvlar va metodlar	487
<i>Tursunova Nigora Ulug'bek qizi, Xoshimova Husnidabonu Nozimjon qizi</i>	
Ingliz tilini o'rgatishda interaktiv o'qitish texnologiyalarini takomillashtirishning pedagogik shart-sharoitlari	492
<i>Yuldasheva Umidaxon Maxmudovna</i>	
Muammolarni hal qilishda qo'llaniladigan usullar	495
<i>Abdullayeva Saodat Mengbayevna</i>	
Подходы изучения криминогенного климата в обществе и его социально-психологические аспекты	498
<i>Абдуллажанова Дилнозахон Султанбековна</i>	
Jinsiy identifikatsiya masalalarini o'rganishda gender farqlar	502
<i>Murodov Mashrab Yoqub o'g'li</i>	
Raqamli texnologiyalarning boshlang'ich ta'lim tizimidagi afzalliklari	505
<i>Husenova Aziza Sharipovna, Mardonova Ismigul Dilshod qizi</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining og'zaki nutq va fikrlash faoliyatini rivojlantirish texnologiyalari	509
<i>Mamadaliyeva Nilufar Bahodirovna</i>	
"Nafas olish sistemasi" mavzusi bo'yicha o'quvchilarning o'zlashtirish darajasini nostandart topshiriqlar orqali baholash	513
<i>Zayniyev Suxrobjon Islombek o'g'li, Jalilov Doston Komil o'g'li</i>	
Iqtidorli bolalar bilan ishlashda individuallashtirilgan ta'lim texnologiyalaridan foydalanish	519
<i>Norbutayeva Muxabbat Rustam qizi</i>	
Inklyuziv ta'lim va uni oliy ta'lim muassasalarida joriy etish xususiyatlari	523
<i>Akbarova Sayyora Shuxratovna, Akbarova Kamola Abdujabbor qizi</i>	
Ta'lim sohasida strategik rejalashtirish	529
<i>Mansurov Farrux Najmitdinovich</i>	

Ta'lim tizimi sifatini oshirishda timss va egma kabi xalqaro tadqiqotlarning roli.....	533
<i>Abdullayeva Feruza Nurillayevna, Mizrobova Mohigul Muhammadjon qizi</i>	
Boshlang'ich ta'limni ijodiy tashkil etishda divergent tafakkurning ahamiyati	537
<i>Adizova Nigora Baxtiyorovna</i>	
"Sog'inch masofasi" – masofa tanlamas tuyg'ular to'plami.....	541
<i>Bekposhsha Rahimova, Muyiba Otamuratova</i>	
Qalblarga qo'ngan she'riyat yoxud "vaqt ushoqlari" haqida so'z	543
<i>Bekposhsha Rahimova, Hikmat Yusupov</i>	
Project-Based Explaining in Economic Studies.....	547
<i>Hojiyeva Iroda</i>	
Chet tili darslarida madaniyatlararo muloqot kompetensiyasini rivojlantirishning nazariy hamda amaliy natijalari	550
<i>Muzaffarova Nodira Mardonovna</i>	
Oliy ta'lim muassasalarining moliyaviy faoliyatini strategik boshqarishning o'ziga xos xususiyatlari	554
<i>Ochilova Gulnoza Odilovna, Qodirov Abdulaziz Rahmandjonovich</i>	
Boshlang'ich sinf matematika darslarida o'quvchilarni mantiqiy fikrlashga o'rgatish yo'llari	559
<i>Qoraboyeva Nargiza, Abdulazizov Shahzodbek</i>	
Ta'lim sifatini oshirishda innovatsion korporativ hamkorlikni rivojlantirish muammolari va istiqbollari	563
<i>Ochilova Gulnoza Odilovna</i>	
Zamonaviy shaxsni voyaga yetkazishda nafosat tarbiyasining ahamiyati.....	569
<i>Xudayberdiyeva Xuriyat Karimberdiyevna</i>	
Talabalarda millatlararo muloqot madaniyatini rivojlantirishning o'ziga xos xususiyatlari.....	573
<i>Nargiza Karimova Mamatkadirovna</i>	
Constant Changes in Educational Environments and the Continuous Advancement of Teachers' Media Literacy in the Information Age	577
<i>Khujaniyazova Guzal Yuldashevna</i>	
Роль интегративного подхода в преподавании родного языка в начальном образовании.....	581
<i>Авазова Муштарий Алишеровна</i>	
Shaxsga yo'naltirilgan ta'lim turlari va texnologiyalari	585
<i>Boy chayeva Sharifa Saidkulovna</i>	
The Role of Artificial Intelligence in Integrating Pedagogical Opportunities for Developing Social Activity of Future Preschool Education Organization Educators	588
<i>Xabibullayeva Shaxlo Ulmesovna</i>	
Uzluksiz kasbiy ta'limda tizimli yondashuv asosida ilmiy-ta'limiy potensialini shakllantirish yo'llari	592
<i>Saidova Zarifa Uskanboy qizi</i>	

UZLUKSIZ KASBIY TA'LIMDA TIZIMLI YONDASHUV ASOSIDA ILMIY-TA'LIMY POTENSIALINI SHAKLLANTIRISH YO'LLARI

Saidova Zarifa Uskanboy qizi

Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti tadqiqotchisi

Annotatsiya: Ushbu maqolada uzluksiz kasbiy ta'lim jarayonini tizimli yondashuv asosida tashkil etish va shu asosda ta'lim muassasasining ilmiy-ta'limiy potensialini shakllantirish masalalari yoritib berilgan.

Kalit so'zlar: ta'lim, izchillik, uzluksizlik, didaktik tamoyil, o'qitishdagi izchillik, uzluksiz ta'lim.

Abstract: This article discusses the organization of continuous professional education based on a systematic approach and, on this basis, the development of the scientific and educational potential of an educational institution.

Key words: education, consistency, continuity, didactic principle, consistency in training, continuous education.

Аннотация: В данной статье рассмотрены вопросы организации непрерывного профессионального образования на основе системного подхода и формирования на этой основе научно-образовательного потенциала образовательного учреждения.

Ключевые слова: образование, последовательность, преемственность, дидактический принцип, последовательность в обучении, непрерывное образование.

KIRISH

Uzluksiz kasbiy ta'lim konsepsiyasining asosiy qoidalaridan biri shundan iboratki, u individual ehtiyojlar, qobiliyatlarga muvofiq ravishda va ijtimoiy buyurtmani hisobga olgan holda talabalarni o'qitishning oxirgi natijalariga yagona maqsadni qaratganlik asosida olib borilishi lozim. Uyg'un, bir butun kasbiy tayyorgarlikni ta'minlashga qaratilgan izchillik tizimida maqsad asosiy tizim hosil qiluvchi omil vazifasini o'taydi. "Maqsad eng umumiy shaklda – bu tizimning kutiladigan, istaladigan, oldindan belgilangan natijaga erishishni albatta taqozo qiladigan holati" ^[1].

Maqsadlarni belgilashda jamiyat tomonidan to'plangan moddiy va ma'naviy salohiyatning o'zini emas, balki kelajak avlodlar yashashi va ishlashi kerak bo'lgan ijtimoiy sharoitlarni ham hisobga olish muhimdir. Bu bilan ta'lim maqsadida pedagogika tomonidan haqiqatda erishilgan va kelajakda erishilishi mumkin bo'lgan ijobiy jihatlarning dialektik birligi o'z aksini topadi. Bu har xil turdagi ta'lim muassasalarining o'quv-tarbiyaviy jarayonida izchillikni ta'minlaydi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

O'quv materialining mazmunini tanlab olish, o'qitish usullari va shakllarini, uning natijalarini aniqlash vositalarini to'g'ri tanlash maqsadlarning nazariy jihatdan asoslanganligiga, ularning alohida o'quv fanlariga nisbatan amaliy aniqlashtirilishiga bog'liq bo'ladi.

B.S. Gershunskiy ^[2, 3] didaktik prognoz qilish asosida o'qitish maqsadlaridan kasbiy ta'lim tizimini yaratishning butun mantiqiy zanjirini keltirib chiqaradi. Bu tizim quyidagilarni o'z ichiga oladi:

- o'qitish maqsadlarini asoslash, kasbiy ta'lim mazmunini prognostik tanlash;
- o'quv rejasi va o'quv dasturlarining kasbiy-malakaviy tavsifini tuzish;
- o'quv materialini tanlab olish, tasniflash va tizimga solish;
- o'quv-dasturiy hujjatlarga tezkor tuzatishlar kiritish (o'qitish mazmunini jamiyat, ilm-fan va iqtisodning o'zgarib borayotgan ehtiyojlariga moslashtirish).

O'qitish mazmunini shakllantirishdan oldin uning aniq belgilangan maqsadlariga ega bo'lish kerak. "Ushbu aksiomatik qoida amalda bajarish katta qiyinchiliklar bilan bog'langan, chunki o'qitish maqsadlari juda ko'p

sonli, turli-tuman va bir-biri bilan ma'lum ierarxik tobelik munosabatlarida bo'ladi. Shuning uchun tadqiqotchi-ning vazifasi o'qitish maqsadlarini shunchalik darajada aniqlikka keltirishdan iboratki, bunda ular haqiqiy o'quv jarayoni uchun samarali 'ishlay boshlasin'" [B.S. Gershunskiy ^[2, 3]].

"O'qitish maqsadi" didaktik kategoriyasi "ta'lim mazmuni" va "o'qitish metodi" kategoriyasi bilan chambarchas bog'liq, chunki aynan ta'lim va o'qitish mazmunida bo'ljak mutaxassislarning shaxsiy va kasbiy sifat-lariga nisbatan ijtimoiy talablar o'zining umumlashgan aksini topadi. Demak, o'qitish maqsadlari berilgan malaka va ixtisos bo'yicha mutaxassislar uzluksiz ta'lim mazmunining barcha tarkibiy qismlari bilan belgilanadi. Biroq ta'lim mazmunining o'zi ham umuman jamiyat va xususan tegishli iqtisod tarmog'i ishchi mutaxassis-lariga qo'yadigan talablarning hosilasidir ^[4]. Shu nuqtai nazardan, oliy ta'lim muassasasidagi kasbiy ta'limning asosiy maqsadi – talabani o'qitish davrida uning bo'lajak kasbiy faoliyati yaxlit tuzilishini shakllantirishdir. Biroq "OTMda mutaxassis shaxsini shakllantirish maqsadlariga erishish uchun o'qitishni bir turdagi faoliyatning (bilim orttirish) boshqa (kasbiy) faoliyatga, tegishli ravishda ehtiyojlar va motivlarni, maqsadlarni, harakatlarni (ishni), vositalarni, predmetlarni va natijalarni almashtirgan holda, o'tishini va o'zgarishini ta'minlaydigan tarzda tashkil etish kerak" ^[5]. Bunday "o'tishni" ta'minlashning o'zi o'qitish maqsadlari izchilligini ta'minlaydigan mexanizm bo'lishi mumkin.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Ta'lim jarayonida kasbiy faoliyatga tayyorlashning pedagogik-psixologik shart-sharoitlari va ma'lumotlarni integratsiyalash bilan shaxsning kasbiy rivojlanishiga ta'sir ko'rsatadigan holatlar o'zaro bog'liqdir. Faol indi-vidual rivojlanishni ta'minlovchi qulay va funksional ta'lim muhitini shakllantirish – talabalarni kasbiy faoliyatga tayyorlashda uzluksiz ta'limning muhim elementi hisoblanadi. Demak, uzluksiz ta'lim OTMda o'qitishning an'anaviy tizimida o'zgarishlarga sabab bo'ladi. Eng avvalo, o'qitishning umumiy tizimida mustaqil ta'lim olish bosqichlarining davom etish muddati oshadi va ahamiyati kuchayadi. Ta'lim tizimida bilim orttirishga qiziqishni qondirish, balki talabalar mustaqil o'quv ishlari hajmining jiddiy oshishi ham nazarda tutilmoqda.

Bunday sharoitlarda o'qitishning axborot va telekommunikatsiya texnologiyalari vositalari alohida ahamiyat kasb etadi. Haqiqatda, talabalarni mustaqil ishlashlariga, ijodiy qobiliyatlarini o'stirishga yo'naltirilgan yangi o'qish muhitini yaratish zarurati yuzaga keladi. O'qitishni individuallashtirishsiz, har bir talaba uchun ta'lim dasturlarini tuzishsiz uzluksiz ta'limni amalga oshirib bo'lmaydi. Bu o'quv rejalarini, dasturlarini, ta'lim jarayonini tashkil qilish tamoyillarini ishlab chiqishga yangicha yondashuvlarni talab qiladi. Demak, faqat ta'lim mazmuni darajasida emas, balki o'qitish usullarida, tashkiliy shakllarida, vositalarida ham pog'onalar izchilligini tashkil etish vazifasi dolzarb bo'ladi.

Kasbiy ta'limning o'qitish usullari, tashkiliy shakllari va vositalarini integratsiyalashda yangi axborot va kommunikatsiya texnologiyalari yetakchi ahamiyatga ega bo'lishi mumkin. Ularni joriy etish mamlakatimiz ta'li-mini zamonaviylashtirishning muhim yo'nalishlaridan biridir. Masofaviy o'qitish, elektron darsliklar, internet va boshqa vositalardan oliy ta'lim muassasalarida o'qitish jarayonida foydalanish mumkin. Natijada, turli bosqichlar uchun ko'p jihatdan yagona bo'lgan o'qitish muhiti va faoliyat xususiyati yuzaga keladi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Pedagogik texnologiyani amalga oshirish qo'yilgan maqsadni ro'yobga chiqarish uchun o'qitish shakllari, usullari va vositalarining birikuvini qo'llashdan iborat bo'ladi. Shunday qilib, oliy kasbiy ta'limda pedagogik texnologiyalarning izchilligi muammosi quyidagi ketma-ketlikda tadqiq qilinishi mumkin:

- talabaning oliy ta'limda tayyorgarligi jarayonida foydalaniladigan pedagogik texnologiyalarni o'rganish;
- o'qitishning bu texnologiyalarga mos keluvchi shakllari, usullari va vositalarini aniqlash;
- talabalarga qo'yiladigan talablar va shartlarni hamda ular uchun zarur bo'lgan o'qitish shakllari, usullari va vositalarini aniqlash;
- talabalarning yangi pedagogik texnologiyalarni o'zlashtirish uchun tayyorlanishi maqsadida universitetning katta auditoriyalarida o'qitish shakllari, usullari va vositalarini yangilash va takomillashtirish.

O'qitish usullaridagi izchillik muammosini hal etishdagi asosiy qiyinchilik o'qitish usullari nazariyasining yetarlicha shakllanmaganligidadir. Usullarning turli tasnifidan, "o'qitish usuli" tushunchasiga har xil nuqtai nazarlardan yondashiladi, zamonaviy dars mohiyati va tahliliga bo'lgan yondashuvlar ham turlicha.

A.V. Batarchevga ^[6] ko'ra, o'qitish usullarini tasniflashning quyidagi turlari mavjud:

- 1) Axborotni uzatish manbalari va talabalar tomonidan bu axborotni qabul qilish xususiyati bo'yicha o'qitish usullari. Ularga og'zaki, ko'rgazmali va amaliy usullar kiradi.
- 2) O'qitishning berilgan bosqichida hal etiladigan didaktik vazifalar asosida ajratilgan o'qitish usullari (bilimlarni egallash, malaka va ko'nikmalarni shakllantirish usullari; bilimlarni qo'llash usullari; bilim, malaka va ko'nik-malarni mustahkamlash va tekshirish usullari).

- 3) Talabaniing ijtimoiy tajribani o'zlashtirish bo'yicha bilim olish faoliyatining har xil darajalari asosida ajratilgan usullar. Ularga tushuntirish-ko'rsatish (axborot-reseptiv), reproduktiv, muammoli bayon qilish, xususiy-izlanishli (evristik) va tadqiqiy usullar kiradi.

- 4) Maqsadni belgilash, muammolilik tamoyillarini va o'qish jarayoniga faoliyatli yondashuvni hisobga olgan holda, binar asosda ishlab chiqiladigan usullar ^[6].

Oxirgi usullarga M.I. Maxmutovning ^[7] didaktik usullar tizimini ham kiritish mumkin. Uning tarkibiga muammoli-rivojlantiruvchi o'qitishning yetti umumiy usuli (monologik, ko'rgazmali, dialogik, evristik, algoritmik, dasturlangan va tadqiqiy) hamda beshta binar usul, ya'ni dars berish va o'qish usullari kiradi:

- dars berishning axborot-xabar qilish usuli va o'qishning ijro qilish usuli;
- dars berishning tushuntirish usuli va o'qishning reproduktiv usuli;
- dars berishning rag'batlantiruvchi usuli va o'qishning xususiy-izlanishli usuli;
- dars berishning undovchi usuli va o'qishning izlanishli usuli;
- dars berishning yo'riq ko'rsatish usuli va o'qishning amaliy usuli ^[7].

Yu.K. Babanskiy ^[8] o'qitish usullarining uchta asosiy guruhini ajratadi: o'quv-bilim olish faoliyatini tashkil qilish usullari; o'qishni rag'batlantirish va motivlashtirish usullari; o'quv-bilim olish faoliyatining samaradorligini nazorat qilish va o'z-o'zini nazorat qilish usullari ^[8].

OTM texnologiyalarining izchilligini ta'minlashning asosiy mexanizmi – maktab o'quvchilarida mustaqil ishlash ehtiyoji va malakalarini rivojlantirish, umumo'quv va bilim olish malakalarini shakllantirish sanaladi. Xususan, izchillik o'qituvchining zamonaviy darsni qurishga nisbatan ijodiy munosabati sharoitidagina samarali bo'lishi mumkin. Darsda jonli bilish jarayonini yo'lga qo'yish sharti – uni o'quv jarayoni mantiqidan, talabalar yoshiga oid va shaxsiy xususiyatlaridan, ularni olg'a harakatlantirishning umumiy sur'atidan kelib chiqqan holda qurish hisoblanadi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Ta'kidlash kerakki, zamonaviy universitetda darsning har xil turlari va shakllarini qo'llash aksiomaga aylangan. Biroq har bir dars uchun talabalar faol, mustaqil ishlashi, yangi masalalarning oldingi material bilan izchilligi mavjud bo'lishi, mavzularni o'rganish – dasturdagi oldingi bo'limlar bo'yicha bilimlarni nazorat qilish va hisobga olish bilan birga qo'shilishi lozim.

O'qitish texnologiyalarida izchillikni ta'minlash – darsning tashqi, makon-zamon xususiyatlarini hisobga olishni ham ko'zda tutadi. Gap shundaki, oliy ta'limda o'qitishni tashkil qilish shakllari (ma'ruzalar, seminarlar, amaliy mashg'ulotlar va b.) 2 soat va undan ko'p vaqt davom etadi. Talabalarni o'qitishni tashkil qilishning oliy va o'rta kasbiy ta'lim shakllariga izchil tayyorlash uchun katta sinflarda ikki soatlik mashg'ulotlarga o'tish kerak. Vaqt ko'rsatkichlarini bunday o'zgartirish – ma'ruza-seminar mashg'ulotlar tizimidan keng foydalanishga va bu orqali talabalar OTMdagi ta'lim sharoitlariga moslashuvini osonlashtirishga imkon yaratadi.

O'qitishni tashkil qilishning oliy va o'rta kasbiy ta'lim shakllarini qo'llash muammoli o'qitish usullaridan, o'quv-ishbilarmonlik o'yinlaridan, evristik suhbatlardan, munozaralardan va boshqalardan foydalanishni talab qiladi. Izchillikni amalga oshirishning samarali shakli – universitet talabalari mustaqil o'quv-tadqiqot ishlari usullariga o'rgatish, ularning o'quv faoliyatini tashkil qilish ko'nikmalarini egallashlari, talabalar bilimlarini nazorat qilishning oliy ta'lim muassasalari shakllaridan foydalanish hisoblanadi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Asqarov A. Zamonaviy uzluksiz ta'lim muammolari va takliflar. Ta'lim boshqaruvi natijaviyligi va samarasi. Zamonaviy uzluksiz ta'lim muammolari: innovatsiya va istiqbollar xalqaro ilmiy konferensiyasi. Toshkent, 2017. – 8-b.
2. Ганелин Ш.И. Дидактический принцип сознательности / Ш.И. Ганелин. – М.: АПН РСФСР, 1961. – 21 с.
3. Гершунский Б.С. Педагогическая прогностика: Методология. Теория. Практика / Б.С. Гершунский. – Киев: Киевский гос. ун-т, 1986. – 200 с.
4. Плотинский Ю.М. Теоретические и эмпирические модели социальных процессов: Учеб. пособие для студентов вузов / Ю.М. Плотинский. – М.: Наука, 1998. – 278 с.
5. Вазина К.Я. Модель саморазвития человека: Концепция, технологии / К.Я. Вазина. – Новгород, 1999. – 255 с.
6. Батаршев А.В. Преемственность обучения в общеобразовательной и профессиональной школе (теоретико-методологический аспект) / А.В. Батаршев. – СПб.: Институт профтехобразования РАО, 1996. – 80 с.
7. Maxmutov M.I., Ibragimov G.I., Choshanov M.A. Pedagogicheskiye texnologii razvitiya mishleniya uchashixsya. – Kazan: TGJI, 1993. – 88 s.
8. Бабанский Ю.К. Методы обучения в современной общеобразовательной школе / Ю.К. Бабанский. – М.: Просвещение, 1985. – 208 с.

-
- 13.00.00 Pedagogika fanlari
 - 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
 - 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
 - 13.00.03 Maxsus pedagogika
 - 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
 - 13.00.07 Ta'limda menejment
 - 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
 - 07.00.00 Tarix fanlari
 - 19.00.00 Psixologiya fanlari
 - 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
 - 02.00.00 Kimyo fanlari
 - 03.00.00 Biologiya fanlari
 - 09.00.00 Falsafa fanlari
 - 10.00.00 Filologiya fanlari
 - 11.00.00 Geografiya fanlari

AKTABGACHA VA AKTAB TA'LIMI

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Alibek Zokirov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2025. №4

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali 26.09.2023-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №C-5669245 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: № 136361.

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.